

Θεατρικό - ποιητικό έργο

Είδος: Σατυρικό δράμα με αφηγηματικό ύφος

Σκηνή 1:

Χρόνος: 16 Νοέμβρη 2023, μεσημέρι.

Τόπος: Σαλόνι σπιτιού των ηρώων.

Ηθοποιοί που βρίσκονται εξ αρχής στη σκηνή: Παππούς, γιαγιά, αδερφή μαμάς.

Σκηνογραφία: Ο παππούς και η γιαγιά βλέπουν τηλεόραση, η αδερφή της μαμάς προσπαθεί να διαβάσει ένα βιβλίο.

Σενάριο:

Αφηγητής: Βρισκόμαστε στο σαλόνι ενός σπιτιού σαν τα δικά σας. 16 Νοέμβρη 2023. Σαν χθες δηλαδή, λίγο μετά τη 13:15.

Αδερφή μαμάς: Πατέρα, χαμήλωσε την τηλεόραση. Από το πρωί έχεις δει τις ειδήσεις σε όλα τα κανάλια! Τα έχουμε μάθει απ' έξω!

Γιαγιά: Καλά σου λέει, άντρα μου. Κάθε χρόνο... τα ίδια και τα ίδια! Άσε και το κορίτσι να διαβάσει κανένα βιβλίο! (Κουνάει τα χέρια με αγανάκτηση)
(Ο παππούς δυσανασχετεί και χαμηλώνει λίγο την τηλεόραση, γυρνώντας θυμωμένος από την άλλη)

Αφηγήτρια: Ο παππούς κάνει ζάπινγκ κουνώντας το κεφάλι του και το χέρι του και κοροϊδεύοντας τις ειδήσεις που δεν αναφέρουν αυτά ακριβώς που εκείνος έζησε. Ξαφνικά ακούει γνώριμο τραγούδι και αναπολεί τα πρώτα χρόνια μετά το '73 που το τραγουδούσε κι εκείνος. Πόσο θα 'θελε να 'ταν τώρα στη χορωδία!

(Με αργές κινήσεις στηνόμαστε στη σκηνή, αναπαριστώντας τη χορωδία που βλέπει ο παππούς στην τηλεόραση. Εισέρχεται κι εκείνος λίγο μετά την εισαγωγή)

Τραγούδι: «Οι πρώτοι νεκροί (Πάλης ξεκίνημα)»

(Μετά από λίγο - έχουμε γυρίσει αργά - αργά στις θέσεις μας)

Αδερφή μαμάς: Συγγνώμη, τώρα εσύ χαμήλωσες; Φτάνει η άλλη σου κόρη με τα παιδιά μας απ' το σχολείο όπου να 'ναι. Έτσι θα μας βρει;

(Ο παππούς δεν ακούει, καθώς ακόμη ζει το σκηνικό της χορωδίας και η γιαγιά νευριάζει)

Γιαγιά: Αασαα... μπορεί να είμαι ήρεμη τόση ώρα, αλλά τώρα θα μ' ακούσεις! Σε παρακαλώ, λογικέψου και μην τα ξαναζεις. 2023 έχουμε πια, όχι 1973!

Παππούς: Τι θες, μωρέ γυναίκα; Ναι, τέτοιες μέρες κρέμομαι απ' τα χείλη των δημοσιογράφων, λες και θα πουν κάτι διαφορετικό. Ακούω τα τραγούδια που θέλω να μάθουν τα παιδιά μας και το ζω σαν να είμαι κι εγώ στη χορωδία. Ναι, το παραδέχομαι. Αυτά δε θα 'λεγες;

(Ο παππούς βάζει τα χέρια στη μέση, περιμένοντας απάντηση. Η γιαγιά τον κοιτάει έτοιμη να απαντήσει. Η αδερφή της μαμάς πιάνει το κεφάλι της. Όλοι μένουν στην τελευταία τους στάση - η σκηνή «παγώνει»)

Τέλος σκηνής

Σκηνή 2:

«παγωμένη» στο ίδιο σημείο

Αφηνητής: Πρόκειται για έναν παππού που στα νιάτα του υπήρξε ήρωας του Πολυτεχνείου... Συγκεκριμένα, ήταν ένας από τους εκφωνητές του γνωστού ραδιοφώνου που δημιουργήθηκε μέσα σε λίγες ώρες από φοιτητές του Πολυτεχνείου.

Αφηνήτρια: Πρόσφατα -μετά από αρκετά χρόνια δηλαδή- έδωσε συνέντευξη, για πρώτη φορά, για να περιγράψει όσα έζησε, όμως δεν την έχει δει πουθενά δημοσιευμένη ακόμη, οπότε κι εκείνος δεν το ανακοινώνει σε κανέναν, μην τυχόν και δεν έχει δημοσιευτεί. Δεν ξέρει σε τι μέσο να πρωτοψάξει. Τηλεόραση; Εφημερίδα;

Αφηνητής: Παράλληλα, η άλλη κόρη φτάνει με τα παιδιά από το σχολείο.

[Η μαμά μπαίνει με τα παιδιά (κόρες, ανιψιές και γιος) στο σπίτι και τους λέει να αφήσουν τις τσάντες και να πλύνουν τα χέρια τους. Εκείνα γνέφουν καταφατικά και πηγαίνουν σε άλλο δωμάτιο. Την ίδια ώρα οι ήρωες στη σκηνή βγαίνουν από το πάγωμα της σκηνής. Η γιαγιά κάνει «σουτ» με το χέρι στο στόμα, καθώς ακούει φωνές στην πόρτα και δείχνει προς την πόρτα. Ο παππούς γυρνάει κοιτώντας προς την είσοδο νευριασμένος. Η αδερφή της μαμάς αφήνει το βιβλίο και σηκώνεται προς την πόρτα]

Μαμά: Δέκα λεπτά έλειψα. (Κοιτάζει όλους τους ήρωες στη σκηνή απορημένη)
 Πατέρα, δεν τα έχουμε πει; Αφού δε σου κάνει καλό το να θυμάσαι τι έχεις ζήσει
 εκείνη τη μέρα, γιατί κάνεις λες και θα αλλάξει κάτι; Το παρελθόν είναι παρελθόν.
 Δεν αλλάζει!

Παππούς: Εντάξει. Να, σβήνω την τηλεόραση! (Σβήνει την τηλεόραση)

(Η αδερφή μαμάς και η γιαγιά κοιτιούνται ανακουφισμένες)

Γιαγιά: Επιτέλους!

Αδερφή μαμάς: Μπράβο, βρε Άννα, αδερφή μου! Πάω να ετοιμάσω το τραπέζι!

Γιαγιά: Έρχομαι κι εγώ να σε βοηθήσω, κόρη μου!

(Η αδερφή της μαμάς και η γιαγιά αποχωρούν από τη σκηνή. Τα παιδιά εισέρχονται
 στη σκηνή χαφετώντας τη γιαγιά και τη θεία τους και είναι έτοιμα για φαγητό. Όσο ο
 παππούς μιλάει στον εγγονό του, τα κορίτσια μιλάνε με τη μαμά τους, όμως εκείνη
 έχει τον νου της στη συνομιλία του μπαμπά της και του γιου της)

Παππούς: Δημήτρη μου, πώς πήγε το σχολείο; (Τον τραβάει παραπέρα και μιλάει
 συνωμοτικά)

Γιος: Πολύ καλά! Να σου πω τι μάθαμε σήμερα;

Παππούς: Για το Πολυτεχνείο; (Χαίρεται και ανυπομονεί να ακούσει θετική
 απάντηση)

Γιος: Ε, και για αυτό κάναμε, αλλά κυρίως κάναμε επανάληψη στ... (Ο παππούς τον
 διακόπτει)

Παππούς: Να σου πω, να σου πω, δεν πετάγεσαι, βρε αγόρι μου, να μου πάρεις
 εκείνη την εφημερίδα που διαβάζω κάθε μέρα; Δεν πρόλαβα να βγω το πρωί!

Μαμά: Ναι, είχε δουλειές! (Ειρωνικά)

Ήθελε να μάθει τι έγινε άραγε στο Πολυτεχνείο και άλλαζε κανάλια κάθε 10
 δευτερόλεπτα απ' το πρωί! Ούτε στις διαφημίσεις δεν έκλεινε τον ήχο κι είχαμε
 ηχορύπανση.

Μεγάλη ανιψιά: Τι είναι «ηχορύπανση»;

Γιος: Θα σου πω εγώ!

Κόρη: Να το πω εγώ; Το κάναμε στην τάξη!

Γιος: Καλά, εγώ πετάγομαι για την εφημερίδα του παππού. (Αποχωρεί από τη σκηνή
 και ο παππούς γνέφει «ευχαριστώ» με το χέρι στην καρδιά)

Κόρη: Λοιπόν, είναι η ρύπανση που προκαλεί ο ήχος, ας πούμε... (Τη διακόπτει ο
 παππούς)

Παππούς: ...των τανκς όταν φτάνουν στα κάγκελα του Πολυτεχνείου!

Μεγάλη ανιψιά: Δηλαδή παππού, θα μας πεις την ιστορία σου; Έλα! Έλα! Τόσα χρόνια παίρνεις αναβολή!

Μικρή ανιψιά: Ναι, ναι! Συμφωνώ!

(Ο παππούς μένει σιωπηλός και σκεπτικός γυρνώντας από την άλλη και οι κόρες κοιτιούνται απορημένες)

Μικρή ανιψιά: Θεία, τι έπαθε ο παππούς;

Μαμά: Αφήστε τον κορίτσια, καλύτερα να μιλήσουμε για το πάρτι που ετοιμάζουμε στον αδερφό και ξάδερφό σας.

Μεγάλη ανιψιά: Γί αυτό τον έστειλε για εφημερίδα; Να μην καταλάβει;

Μαμά: Μπορεί και γί αυτό, αν και δε βλέπω να του ετοιμάζουμε γενέθλια αύριο. Κάθε χρόνο στις 17 Νοέμβρη τα συναισθήματα είναι ανάμεικτα εδώ μέσα...

Κόρη: Σωστά, δε φτάνει που γιορτάζουμε κάθε χρόνο αυτό το Πολυτεχνείο που δεν ξέρουμε τι ακριβώς γιορτάζουμε, έχουμε και τα γενέθλια του Δημήτρη που πέφτουν την ίδια μέρα και παρόλο που ξέρουμε τι γιορτάζουμε, δεν το γιορτάζουμε!

Ανιψιές: Χαχα!

Γιαγιά (ακούγεται από μέσα): Κορίτσια, σας ακούω, αστείο είναι;

(Οι κόρες και οι ανιψιές κοιτιούνται και ανασηκώνουν τον ώμο τους)

Κόρη: Οξύμωρο πάντως είναι το να γιορτάζουμε κάτι που δεν ξέρουμε, όπως και το αντίστροφο!

(Ο γιος εισέρχεται στη σκηνή με τον φίλο του που βρήκε στον δρόμο)

Γιος: Μαμά, βρήκα τον συμμαθητή μου που σου έλεγα κι ήρθε να διαβάσουμε μαζί. Είδα και τις φίλες των κοριτσιών κι είπαν θα έρθουν αργότερα.

Μαμά: Καλώς τον! Εντάξει, πρώτα θα φάμε όμως! Για ελάτε στην κουζίνα!

Γιος: Ναι, δίνω την εφημερίδα στον παππού κι έρχομαι!

(Ξεκινούν να σποχωρούν όλοι από τη σκηνή εκτός από τον γιο και τον παππού)

Μικρή ανιψιά: Έλα κι εσύ, Σταύρο!

Φίλος γιου: Ναι, ευχαριστώ!

Γιος: Ορίστε παππού, η εφημερίδα σου! Δε θα 'ρθεις για φαγητό;

Παππούς: Ε... Θα φάω πιο μετά! Για να δούμε εδώ αν λέει τίποτα αληθινό γιατί με πνίγει το δίκιο μου! Πού στο καλό είχα δώσει συνέντευξη και γιατί δεν είναι πουθενά;

Γιος: Συνέντευξη;

(Ο γιος ανασηκώνει τους ώμους και φεύγει από τη σκηνή. Στη σκηνή μένει μόνο ο παππούς να ψάχνει την εφημερίδα, γυρνώντας συνεχώς τις σελίδες)

Αφηγητής: Ενώ η οικογένεια τρώει μεσημεριανό, ο παππούς βρίσκει τη συνέντευξη που είχε δώσει, πριν από καιρό για το Πολυτεχνείο, επιτέλους να έχει δημοσιευτεί. Χαίρεται πολύ και αρχίζει επιφωνήματα χαράς, ενώ μπαίνει στο σπίτι ο μπαμπάς με έναν συνάδελφο.

Αφηγήτρια: Την ίδια ώρα τυχαίνει να φτάνουν και οι φίλες των κοριτσιών και πηγαίνουν αμέσως στην κουζίνα.

Παππούς: Τι!!!; Ααα! Δεν το πιστεύω! Εγώ, εγώ τα είχα πει αυτά! «Εδώ Πολυτεχνείο! Εδώ Πολυτεχνείο!»... Χρόνια είχαν να δημοσιεύσουν κάτι από ανθρώπους που τα έζησαν από κοντά...

(Ο μπαμπάς εισέρχεται στο σπίτι απορημένος)

Μπαμπάς: Τι συνέβη, πεθερέ; Μέχρι έξω ακούγεσαι! Να... να σου γνωρίσω τον συνάδελφό μου. Από 'δω ο Γιώργος! Γιώργο, από 'δω ο πεθερός μου. (Κινήσεις συστάσεων)

(Ο φίλος του μπαμπά δίνει το χέρι του, αλλά δε βρίσκει ανταπόκριση)

Παππούς: Άσε με τώρα! Δε σφίγγω εγώ το χέρι μου με κανέναν! «Εδώ Πολυτεχνείο, εδώ Πο...»

(Ο παππούς σταματά να μιλά, καθώς τον κοιτάει, ξανακοιτάει την εφημερίδα και επαναλαμβάνει 3-4 φορές τις ίδιες κινήσεις, σαν να τον ξέρει.)

Φίλος μπαμπά: ...Πολυτεχνείο... Είμαι στην εφημερίδα. Το ξέρω.

(Έρχονται στη σκηνή όλοι να δουν τι έγινε)

Αδερφή μαμάς και μαμά: ...Σας μιλά ο ραδιοφωνικός σταθμός των ελεύθερων αγωνιζομένων φοιτητών, των ελεύθερων αγωνιζομένων Ελλήνων!

Μαμά: Μ' αυτή την έκφραση μεγαλώσαμε!

Αδερφή μαμάς: Διαδηλωτής; Ελεύθερος Πολιορκημένος;

Φίλος μπαμπά: Επιζών! Έλεγα κι εγώ τον Εθνικό Ύμνο! Εσείς; (τους κοιτάει όλους απορημένος)

Μπαμπάς: Πεθερέ, νομίζω πως ήρθε η ώρα να τα βγάλεις από μέσα σου και στους νεότερους. Έχετε κάτι κοινό με τον φίλο μου.

Παππούς: Μασα... πώς; Ναι, δηλαδή... έχεις δίκιο. (Τους κοιτάει όλους αμήχανα)

Φίλη: Κύριε παππού των παιδιών, γεια σας. Σας έχω ξανακούσει να λέτε «δε σφίγγω το χέρι».

Φίλη: Ναι, τι σημαίνει αυτό;

Φίλη: Μήπως πονάει το χέρι του;

Παππούς: Καθίστε. (Κάθονται τα παιδιά οκλαδόν κάτω και οι μεγάλοι σε καρέκλες) Θα σας τα πω, παιδιά. Ξανά δηλαδή στους μεγάλους και πρώτη φορά στους μικρούς. Να μας τα πεις κι εσύ, συνάδελφε, από τη δική σου σκοπιά. (Απευθυνόμενος στον συνάδελφο του μπαμπά)

Γιος: Μπαμπά, κι ο φίλος μου τα ξέρει, λέει!

Φίλος γιου: Εγώ ξέρω κάποια πράγματα από τον παππού μου που ήταν τότε μέσα στο κτίριο.

Μεγάλη ανιψιά: Ποιο κτίριο; Τι λέμε;

Φίλος μπαμπά: Το Πολυτεχνείο είναι ένα κτίριο, όπου οι φοιτητές σπουδάζουν.

Μικρή κόρη: Και τι γίνονται;

Φίλος γιου: Μηχανικοί σε γενικές γραμμές. Όπως θέλει να γίνει κι ο συμμαθητής σου, ο ... (Τον διακόπτει ο φίλος μπαμπά)

Φίλος μπαμπά: Σου τα έχει πει ο παππούς σου, ε;

Φίλος γιου: Όχι, δεν τον έχω γνωρίσει. Ήταν ανάμεσα στους νεκρούς όταν έπεσε η πύλη από το άρμα.

(Όλοι τρομάζουν και συνεχίζει ο ίδιος...)

Η γιαγιά μου μάς τα λέει συνεχώς για να μην τον ξεχάσουμε.

Φίλη: Εμάς τι μας νοιάζουν όλα αυτά;

Γιος: Σουτ, τόσα χρόνια προσπαθώ να μάθω και δε μου λέει τίποτα κανείς! Μπορεί να σου φαίνεται αδιάφορο, αλλά έχουν πεθάνει άνθρωποι! Να μην ξέρουμε την ιστορία μας;

Κόρη: Σαν να λέμε «Ο δρόμος είχε τη δική του ιστορία»;

Γιαγιά: Είχε μια χορωδία πριν στην τηλεόραση που...

(Η σκηνή «παγώνει» για λίγο και με αργές κινήσεις στηνόμαστε στη σκηνή, αναπαριστώντας τη χορωδία που έβλεπε ο παππούς στην τηλεόραση και παράλληλα παίζεται η εισαγωγή του τραγουδιού)

Τραγούδι: «Ο δρόμος είχε τη δική του ιστορία»

Τέλος σκηνής

Σκηνή 3:

Αφηγητής: Ο παππούς, πλέον αποφάσισε να εξιστορήσει όσα έζησε...

Αφηγήτρια: ...με τη βοήθεια του φίλου του γαμπρού και του φίλου του εγγονού του.

Αφηγητής: Καμιά φορά χρειάζεται να σε παρασύρουν οι φίλοι για να αποφασίσεις κάτι που ήδη θέλεις, αλλά δεν το ξέρεις...

Αφηγήτρια: ...και έτσι όλοι κρέμονταν απ' τα χείλη τους.

(Η σκηνή συνεχίζεται από το ίδιο σημείο που σταμάτησε)

Φίλος μπαμπά: ...Πολύ ενδιαφέρον όλο αυτό με τη χορωδία. Στο Πολυτεχνείο, λοιπόν, οι φοιτητές αποφάσισαν να κάνουν κατάληψη και όχι μαθήματα.

Μπαμπάς: Στις 14 Νοέμβρη.

Φίλος μπαμπά: Ναι, εκεί κατασκεύασαν στα γρήγορα ένα ραδιόφωνο, απ' το οποίο μετέδιδαν πως αγωνίζονται για τη δημοκρατία.

Φίλος γιου: Ναι, μετά, όμως, μαζεύτηκαν κι άλλοι, απ' έξω, που δεν ήταν φοιτητές.

Μαμά: Σωστά, θυμάστε που μάθαμε τη λέξη «οδομαχία», παιδιά;

Κόρη: Μάχη στους δρόμους;

Μαμά: Ακριβώς.

Γιος: Μεταξύ ποιων;

Φίλος μπαμπά: Της αστυνομίας και των εξεγερμένων.

Μικρή ανιψιά: Τι σημαίνει αυτό;

Μπαμπάς: «Εξεγερμένοι»; Αυτοί που έκαναν εξέγερση, διαδήλωση!

Φίλος μπαμπά: Μετά από 3 μέρες, λοιπόν, ένα άρμα του στρατού εισέβαλε στη σχολή, ρίχνοντας την πύλη...

(Ο μπαμπάς απευθύνεται στον συνάδελφό του)

Μπαμπάς: Κάτσε... Εσύ, νομική δεν τελείωσες; Πώς τα ξέρεις όλα αυτά;

Φίλος μπαμπά: Ναι, στη νομική φωνάζαμε από τον Φεβρουάριο. Του '73 δηλαδή. Δώσαμε τον όρκο μέχρι τέλους για το άσυλο και τις ελευθερίες μας. Είχαμε χούντα, αστυνομία στο Πανεπιστήμιο, έπαιρναν κόσμο για στρατό με τη βία, δε γινόταν αλλιώς!

Μεγάλη ανιψιά: Εμείς τον Νοέμβρη τι γιορτάζουμε, δηλαδή;

Φίλος γιου: Το ότι έγινε εξέγερση, μαζεύτηκε πολύς κόσμος, και μέσα και έξω απ' τη σχολή, να διαμαρτυρηθεί για την ελευθερία που δεν είχε. Δεν είναι σημαντικό;

Μικρή ανιψιά: Και τα τανκς τι σχέση είχαν; Δεν είχαμε πόλεμο!

Φίλος μπαμπά: Είχαμε χούντα!

(Τα παιδιά κοιτιούνται χωρίς να καταλαβαίνουν, επαναλαμβάνοντας τη λέξη «χούντα»)

Αδερφή μαμάς: Άγνωστη λέξη;

Μαμά: Δικτατορία, βρε παιδιά! Όχι δημοκρατία! Πώς το λένε; Όχι ελευθερία! Εφτά χρόνια ήταν αυτά! Ούτε εγώ τα έχω ζήσει, αλλά σκεφτείτε εφτά χρόνια απ' τη ζωή σας...

Κόρη: Πάρα πολλά... (σκεπτική)

Φίλη: Συγγνώμη, τελικά, μας απαντήσατε εμάς;

Παππούς: Εεεε...

Γιος: Θα απαντήσω εγώ. Παππού, μου επιτρέπεις;

Παππούς: Το ρωτάς;

Γιος: Όταν σφίγγουν το χέρι, οι άνθρωποι δίνουν τον λόγο τους. Συμφωνούν σε κάτι.

Μαμά: Ναι, ο ήλιος είναι βέβαιος για τον κόσμο...

Αδερφή μαμάς: ...που σημαίνει ότι αισθάνεται σίγουρος...

Γιαγιά: ...ότι θα τηρήσει αυτά που είπε. Δυστυχώς σπάνιο στις μέρες μας.

Φίλη: Σ' αυτό το σπίτι σίγουρα σφίγγουν το χέρι. (Απευθυνόμενη στις υπόλοιπες φίλες)

Παππούς: Ναι, αλλά όχι αμέσως με τους αγνώστους. Τώρα να το σφίξω ευχαρίστως. (Κάνει χειραψία με τον φίλο του μπαμπά - φίλο του γαμπρού του δηλαδή)

(Η σκηνή «παγώνει» για λίγο και με αργές κινήσεις στηνόμαστε στη σκηνή, αναπαριστώντας τη χορωδία που έβλεπε ο παππούς στην τηλεόραση και παράλληλα παίζεται η εισαγωγή του τραγουδιού)

Τραγούδι: «Όταν σφίγγουν το χέρι»

Τέλος σκηνής

Σκηνή 4:

Αφηγήτρια: Τελικά, χωρίς να το καταλάβουν, είχαν μαζευτεί τόσα άτομα και άκουγαν προσεκτικά την ιστορία, που δε χρειαζόταν κάτι περισσότερο για να το ονομάσουν...

Αφηγητής: ...γιορτή. Είχαν ήδη μια γιορτή. Άλλωστε γιορτή δεν είναι μόνο το να χορεύεις και να τραγουδάς. Ο καθένας γιορτάζει όπως αισθάνεται τη χαρά του.

Αφηγήτρια: ... ή τη θλίψη του. Αντί να θρηνούμε, τιμάμε τον χαμό των ανθρώπων που θυσιάστηκαν...

Αφηγητής: ...για να 'μαστε εμείς ελεύθεροι.

(Η σκηνή συνεχίζεται από το ίδιο σημείο που σταμάτησε)

Μαμά: Ο μπαμπάς μου το '73 έλεγε «Εδώ Πολυτεχνείο» και την ίδια μέρα το '16 ήρθε στη ζωή ο γιος μας. Πόσο αλλάζουν τα χρόνια!

Φίλος γιου: Γί' αυτό είπες γιορτάζεις στις 17 Νοέμβρη; (Απευθυνόμενος στον γιο)

Γιος: Γί' αυτό. Αλλά κανείς δεν ασχολείται με εμένα και τα γενέθλιά μου αυτή τη μέρα.

Γιαγιά: Αυτή η μέρα -και κάθε σημαντική δηλαδή- είναι όσων θέλουν κάτι να θυμούνται.

Μαμά: Εγώ τη γέννησή σου... (Απευθυνόμενος στον γιο)

Γιος: Εγώ τα γενέθλιά μου...

Φίλος γιου: Εγώ δε γνώρισα τον παππού μου που πέθανε...

Αδερφή μαμάς: Εγώ άκουγα 50 χρόνια τώρα αυτή την ιστορία...

Κόρη: Εμείς πρώτη φορά πάλι...

Μεγάλη ανιψιά: Μακάρι να την άκουγε όλο το σχολείο...

Μικρή ανιψιά: Εγώ που είμαστε ελεύθεροι!

Όλοι: Κι εγώ, κι εγώ!

Γιος: Ααα, θυμήθηκα και κάτι άλλο: εκτός απ' το να γιορτάζω όλα αυτά, τώρα θα γιορτάζω και το ότι έμαθα επιτέλους την ιστορία...

Φίλος μπαμπά: Μα ιστορία δεν είπαμε, βρε παιδιά! Έγιναν πάρα πολλά!

Παππούς: Πολλά αυτά που έγιναν...

Μαμά: Πατέρα, δεν έχεις βγάλει άχνα τόση ώρα! Αυτό είχες να πεις;

Παππούς: Τι να πω, τα είπατε όλα! Πολλά αυτά που έγιναν...

(Σηκωνόμαστε όλοι όρθιοι και λέμε το παρακάτω ποίημα αργά)

Πολλά αυτά που έγιναν
στις 17 Νοέμβρη,
μια ιστορία θλιβερή,
όμοια να μη σας έβρει...

Πολλά που καταφέραμε,
θέση πια εδώ δεν έχουν,
μα ελευθερία έχουμε
και πύλες που δεν πέφτουν...

Πενήντα χρόνια πέρασαν
ακούγεται σαν χθες
χούντα, στράτευση έδιωξαν
οι εργάτες κι οι φοιτητές

Η ιστορία παρελθόν
δε δημιουργεί το μέλλον
αλλά εξηγεί μας το παρόν
πού χτίζεται το μέλλον

Όλοι μαζί: ΨΩΜΙ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

ΨΩΜΙ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

ΨΩΜΙ - ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

(Πιανόμαστε και κάνουμε υπόκλιση)

ΤΕΛΟΣ